

Rapport fra Oslo i et dialogperspektiv

2022 var året som skulle starte med optimisme. To år med pandemi, to år med avstand og kohorter, nå skulle vi endelig leve. Vi hadde så vidt kommet oss ut av det som viste seg å være de siste koronarestriksjonene og siste nedstenging. Så kom krigen til Europa, så kom høyere priser og renter, så kom lange matkøer og mer usikre tider og i sommer rammet terroren oss nok en gang, denne gangen rettet mot LHBTQ+.

Etter å ha levd livet bak en skjerm i flere år har ikke minst unge mennesker mistet dyrbar tid med sosialisering. Hva gjør dette med oss? I de områdene som var preget mest av nedstengingen finnes det ungdommer som kun har hatt seks måneders fysisk skoleundervisning de siste årene. De sosiale forskjellene har blitt mer synlige. Ikke alle familier har like stor plass hjemme, flere datamaskiner eller nettbrett eller tilstrekkelig internett til at en hel familie kan være pålogget samtidig. Disse forskjellene blir enda større med økte renter og priser. Under pandemien pågikk en diskusjon om man kunne forlange at ungdommene hadde kameraet på under nettundervisning. Lærere og de som jobber med ungdom forteller nå blant annet om mobbing og bilder som ble spredd fra digitale møter og om ungdom som må lære seg å sosialisere utenfor skjerm. Tall fra Ungdataundersøkelsen 2022 viser at over halvparten av ungdom daglig bruker to til tre timer på sosiale medier (SoMe) utenom skolen. 37 % bruker tre timer eller mer. 74 % tilbringer minst tre timer daglig foran en skjerm utenom skolen, mot 65 % i tiden før pandemien. SoMe har blant annet bidratt til et skifte i hvem som er autoriteter og hvor man henter sin inspirasjon fra. Hvem som helst kan være en influencer for verdier og religion på TikTok og det kan være vanskelig for voksne å følge med på hva som trender. I vårt arbeid med Dialogpilotene ser vi en økning i antall henvendelser fra lærere som ønsker å ta opp sosiale mediers rolle og påvirkning. Et konkret eksempel på en slik bestilling til et dialogverksted var: *Vi har lyst å tematisere hvem vi velger som forbilder (mange elever nevner Andrew Tate som sitt forbilde ...) og vi ønsker å ta opp polarisering og fordommer.* Vi vet nok ikke enda fullt ut hva nedstengingen har gjort med barn og unges psykiske helse og hvilke konsekvenser det har fått for samhandling. Med arbeidet i Dialogpilotene ser vi hvor viktig det er å skape rom for en samtale med innestemme sammen med ungdommer.

Med all vår tid på skjerm blir alle merkelappene vi bruker om hverandre enda tydeligere. I det offentlig ordskifte og i samtaler høres det utsagn som: *Man kan nesten ikke si noen ting lenger. Det er snart umulig å vite hvilket ord man kan bruke. Alle skal være så politisk korrekte! Folk blir så lett krenka! De woke innskrenker ytringsrommet! Skal alt gjennom sensitivitets lesere nå?* Vi vet fra historien at når det blir ansente tider med

dårligere økonomi og ikke minst politisk ustabilitet ved krig øker skiller og ordskiftet hardner. Hvordan skaper vi rommet for samtaler uten merkelapper?

I alt vårt arbeid forsøker vi å skape rom der man kan ha trygge samtaler, men også modige rom hvor det er lov til å teste ut meninger. *Er jeg rasist da?* er et spørsmål som alltid dukket opp i samlinger om rasisme. Kan en handling eller et utsagn være rasistisk, selv når intensjonen ikke er rasistisk? Disse samtalen vil alltid være ubehagelige, men er det mulig å fokusere mer på om noe er rasisme og ikke på om man er rasist? Hvordan er det for den som faktisk er gjenstand for stereotypier og fordommer?

En del av bildet er også å gjenkjenne makt og avmakt. For å få til dette må vi tørre å snakke om historien vår. For å forsones med noe, må noe erkjennes, ikke utslettes. For en del år siden var jeg i Assisi og besøkte kirken der. Vår guide var en fransiskanermunk. Underveis stoppet han og ba oss se ned, der i gulvet var det et fascistsymbol. Vi skvatt alle sammen. Så sa han: *Dere lurer kanskje på hvorfor dette fortsatt er her?* Vi nikket alle sammen. *Det er fordi det gir oss en gylden mulighet til å stoppe opp å snakke om denne delen av historien, som ikke var bra, her kan vi lære av den.* Vi kan ikke komme rasisme, antisemittisme, hat og diskriminering til livs ved å viske ut sporene etter dette i kunst, kultur og historie. Vi må snakke om det hver dag. Som Camara Lundestad Joof skriver om i sin bok «Eg snakkar om det heile tida»:

Eg bestemmer meg ofte for å slutte. Med jamne mellomrom bestemmer eg meg for å slutte å snakke med kvite menneske om rasisme. Somme gonger fordi det kjennest som bortkasta energi i møte med ei uproduktiv skuldkjensle. Skuldkjensla manifesterer seg ofte i tårer. Det hender eg tenkjer at eg blir betalt for å få folk til å gråte.

Somme gonger bestemmer eg meg for å slutte i møtet med den innbitne forsvarsposisjonen kvitheita får når den blir mint på at den er kvit.

Ingen liker å bli mint på hudfargen sin. Somme blir veldig sinte.

Og same kva eg har å seie, kan det seiast nesten likså tydeleg av andre kvite menneske, og dei vil kunne seie det utan at det kostar dei så mykje. Og kanskje folk ville lytte meir til dei.

Innholdsfortegnelse

Rapport fra Oslo i et dialogperspektiv	s. 1-2
Årsrapport 2022	s. 4
Formål	s. 5
1 Kurs og utadrettet virksomhet	
1.1 Fagsamlinger, kurs og utadrettet virksomhet	s. 5-6
1.2 Fagsamlinger	s. 6-7
1.3 Ressursmaterieill	s. 7-8
1.4 Kurs	s. 9-12
1.5 Prosjekt «LYCEUM- free Society Lab» EØS samarbeid i Bratislava	s. 12-14
1.6 Deltakelse i kontaktgrupper	s. 15-16
2 Profilerings og synlighet	
2.1 Nettsider	s. 16-17
2.2 Facebook (SoMe)	s. 17-19
2.4 Tidsskrifter og publikasjoner	s. 19
3 Dialogpilotene	s. 20-23
4 Ledelse og deltakelse i nasjonale og internasjonale nettverk og arbeid	s. 23-26
5 Strategisk samarbeid	s. 27
6 Senteret og de ansatte	s. 27-28
7 Styrets arbeid	s.28

Årsrapport 2022

I 2022 har vi flyttet kontorlokaler fra Grünerløkka til Majorstuen kirke. Det har vært svært spennende og lærerikt å gå igjennom og rydde i 30 års historie i de 16 hyllemeterne med permer som var på kontoret. Det finnes uendelig mye kunnskap, dialog og diaprakis utviklet av Emmaus og Kirkelig Dialogsenter Oslo. Det gjør oss stolte av vår historie. Vi vil jobbe for å synliggjøre dette arbeidet fremover. Det har også vært endringer i staben ved sentret både gjennom skifte av daglig leder og rådgiver, samt vakanse i kontormedarbeiderstillingen.

Våren 2022 var det stor usikkerhet knyttet til videre finansiering av Dialogpilotene. Sammen med Dialogpilotenes koordinator jobbet vi hardt for å finne andre alternativer og løsninger for finansiering. Det var derfor svært gledelig at vi i slutten av juni kunne slippe jubelen løs da Dialogpilotene mottok finansiering fra Sparebankstiftelsen fordelt over tre år. Finansieringen gjorde det også mulig å utvide staben til Dialogpilotene med en medarbeider til i en 80% stilling. Den finansielle usikkerheten førte til at vi valgte å ikke starte opp med et nytt Dialogpilotkull for 2022/23. Ny finansiering har skapt større aktivitet. Dialogpilotene vokser og blir mer og mer kjent. Vi gleder oss over alt det som skjer og ikke minst til å starte opp et nytt kull høsten 2023. Vi er også svært glade for at Dialogpilotene fortsatt er en del av vårt utvidede kontorfellesskap.

På grunn av stabsendringer, usikkerhet knyttet til videre drift av Dialogpilotene og flytting av kontor har vi ikke fått ferdigstilt alt vi skulle ønske i 2022. Dette gjelder for eksempel nye nettsider for SierVi.no og digitale konfirmantressurser. Vi måtte også avlyse det planlagte lederkurset *Religionsdialog for ungdom* da vi opplevde utfordringer knyttet til rekruttering. Likevel har vi i 2022 hatt stor aktivitet på ulike områder. Blant annet har vi deltatt på og bidratt inn i mange samlinger og arrangementer, besøkt våre samarbeidspartnere i Bratislava, og avsluttet digitalt dialogisk menighetskurs. Flere av prosjektene vi har jobbet med i 2022 vil ferdigstilles i 2023, slik som for eksempel gjennomføring av Nordisk dialogkonferanse i Trondheim i mars 2023, nye nettsider for SierVi.no og digitale konfirmantressurser. Vi gleder oss over at skoleversjonen av SierVi på Subjectaid har gode tall for bestilling og nedlastning.

FORMÅL

Kirkelig Dialogsenter Oslo er et kompetansesenter for religionsmøte og dialog i kirke og samfunn. Senterets formål er å bidra til å forme et livssynsåpent samfunn som bygger på likeverd, forståelse og gjensidig respekt.

Kirkelig Dialogsenter Oslo skal:

- fremme dialog og samhandling mellom tros- og livssynssamfunn
- styrke menighetenes kompetanse på dialog og religionsmøte
- arbeide for anerkjennelse av troens plass og betydning i et livssynsåpent samfunn

1 KURS OG UTADRETTET VIRKSOMHET

1.1 Fagsamlinger, kurs og ressursmaterieil

Mål: Bidra til økt dialogisk kompetanse blant ansatte og frivillige i Oslo bispedømme og Østlandsområdet

Måloppnåelse: Vi har i 2022 hatt ulike møter og seminarer og har nådd mange med kompetansehevede tiltak. Vi har i 2022 jobbet med utvikling av en del prosjekter og søkt midler for nye prosjekter.

I 2022 har vi jobbet med ulike kurs, ressurser og fagsamlinger. Vi opplever etterspørsel etter vår kompetanse og ikke minst jobber vi for å synliggjøre senteret som et ressurssted for menigheter og andre aktører. Vi har fått flere henvendelser om bidrag og arrangement av fagsamlinger. Et gjentakende tema for flere av henvendelsene har vært knyttet til rasisme. Blant annet bidro vi med innledning og øvelser til fagsamlingen for diakonene i Oslo bispedømme 7.april med tema fordommer og diskriminering. Vi har hatt kurs for språkgruppen i Romsås 8. september med tema inkludering og temakveld for ansatte og frivillige i Fossum 10. mai med tema rasisme. På bakgrunn av dette har vi søkt og fått midler av departementet til å utvikle en kursressurs for menigheten på dette tema.

I 2022 avsluttet vi noen prosjekter, videreførte andre og startet opp noen nye.

Vi avsluttet denne våren digitalt dialogisk menighetskurs, som vi prøvde ut for første gang. Dessverre lot det seg ikke å gjennomføre det planlagte lederkurset i samarbeid med Muslimsk Dialognettverk, da vi etter gjentatte forsøk ikke klarte å rekruttere nok deltakere. Vi har søkt om omdisponering av midlene, og vil sammen med arbeidsgruppen

jobbe for å utvikle en annen form for kurset. Vi har lagt ned mye arbeid i utvikling av digitale konfirmantressurser, og har i 2022 laget ferdig hele 23 filmer som skal være en del av denne ressursen. I 2022 ble det endelig mulig å fysisk møte våre partnere i prosjektet Project «LYCEUM – Free Society Lab», Laboratorium for dialog og forståelse i Bratislava. I september var vi deltakere og bidragsyttere på konferansen i Bratislava, og fikk også møtt de andre samarbeidspartnerne i prosjektet. I slutten av året ble vi utfordret av bispedømmet å bidra inn som fagpersoner til deres studietur for undervisningsansatte. Studieturen går bl.a. til Bratislava med besøk hos våre samarbeidspartnerne. Det er godt å se at arbeid og kontakter skaper ringvirkninger. Som en del av vårt Nordiske samarbeid har vi i 2023 ansvar for å arrangere Nordisk dialogkonferanse. Arbeidet med dette startet vi med før sommeren 2022 i samarbeid med Dialogsenteret i Trondheim og Mellomkirkeleg råd.

Videre i punkt 1. Kurs og utadrettet virksomhet utdypes dette arbeidet nærmere.

1 KURS OG UTADRETTET VIRKSOMHET

1.2 Fagsamlinger

Mål: Gjennomføre en fagsamling i året for ansatte og frivillige i Den norske kirke med et dagsaktuelt tema og bidra inn i eksterne fagsamlinger.

Måloppnåelse: Det er i 2022 ikke gjennomført en egen fagsamling for frivillige og ansatte, men vi har bidratt til flere fagsamlinger i regi av andre eller i samarbeid med andre.

I 2019 arrangerte vi en fagsamling i samarbeid med Oslos biskop. Dette ga mersmak og etter positive tilbakemeldinger bestemte vi oss for at dette var et arrangement vi vil arrangere årlig. Siden vi var ansvarlige for å arrangere den nordiske dialogkonferansen våren 2023 og på grunn av stabssituasjonene og flytting valgte vi ikke å prioritere dette i 2022.

Nordisk dialogkonferansen 2023

De nordiske folkekirkene arrangerer Nordisk dialogkonferanse på omgang og i 2023 var turen kommet til Norge. Etter avklaring av ny daglig leder satte vi i gang med arbeidet for å planlegge program og de praktiske rammene for konferansen. Konferansen har fått tittelen *Det livsyns åpne samfunn – dialog og polarisering* og arrangeres i Trondheim, i samarbeid med Dialogsenter Trondheim og Mellomkirkeleg råd. Vi har brukt mye tid på promotering, utarbeiding av program, samt alt det praktiske det innebærer å gjennomføre en slik konferanse. Vi er svært fornøyde med programmet og gleder oss over at så mange gode innledere vil delta. I alt er det 57 påmeldte deltakere på konferansen, noe vi er fornøyd med. Programmet for konferansen ligger på våre nettsider.

Andre fagsamlinger vi har bidratt med innhold til:

- Digital studietur for ansatte i Den svenske kirken 5. mars om Dialogpilotene
- Nasjonal nettverkskonferanse 27. april: «Kirkelig dialogarbeid – hva er det, hvem er det for og hvor finner det sted?»
- Digital studietur for ansatte i Den danske kirke 28. april: «Det livssynsåpne samfunn og Kirkelig Dialogsenterets arbeid»
- Workshop med Dialogpilotene for TFs kurs «Verdier, dialog og religiøst lederskap 4. mai.
- Temakveld i Fossum kirke 10. mai: «Når mennesker møter kirken- fordommer, rasisme og fremmedgjøring».
- Møte med prestene i Groruddalen prosti 11. mai: «Lokal religionsdialog»
- Deltakelse på Areopagos sin sommerfestival 2. juli: Deltakelse i panelsamtale
- Dialogverksted for muslimske veivisere 8. oktober: «Hvordan jobbe dialogisk?»
- Språkgruppen i Romsås 8. september: «Inkludering»
- DOTL arrangement 1. desember «Kan du nok om antisemittisme?». Presentasjon av SierVi.
- Innledning og samtale for bestyrelsesmøder for Folkekirke og religionsmøde i Odense 16. november.

Ellers har vi deltatt på flere samlinger hvor vi ikke selv har bidratt som for eksempel HL-konsultasjonen «Kirken i møte med jødedom og jøder», STLs arrangement på Utøya om religiøs ekstremisme, Nordisk ytringsfrihetskonferanse, Årskonferansen til STL m.m.

KURS OG UTADRETTET VIRKSOMHET

1.3 Ressursmateriell

Mål: Utvikle ressursmateriell som kan bidra til økt dialog kompetansen i kirke og samfunn.

Måloppnåelse: Vi har jobbet med utvikling av nye nettsider for SierVi og digitale konfirmant ressurser. Materiellet er ikke ferdigstilt i 2022.

Skoleversjon av «Sier-Vi»

På oppdrag fra Kirkerådet laget vi høsten 2021 en videreutvikling av «Sier Vi», et ressursmateriell om antisemittisme, muslimfiendtlighet og rasisme mot rom. Materiellet ble først utviklet til bruk i menigheter i Den norske kirke, mens den nye versjonen ble laget til bruk i skolen. Heftet ble lansert i starten av 2022 og lagt ut på nettsiden Subjectaid. Her kan alle landets skoler enkelt benytte seg av gratis bestilling av trykket hefte via nettsidene www.subjectaid.no for direkte lenke:

[https://www.subjectaid.no/produkter_1_1/samfunnsfag/%C2%ABhomo-hore-jode-terrorist-svarting%C2%BB-sier-vi-for-laerere\)](https://www.subjectaid.no/produkter_1_1/samfunnsfag/%C2%ABhomo-hore-jode-terrorist-svarting%C2%BB-sier-vi-for-laerere)

Materiellet har som mål å bidra til at elever i ungdoms- og videregående skole, gjennom øvelser og samtaler, kan øves opp til å gjenkjenne destruktive strukturer og mekanismer og bli bevisste på egen identitet og holdninger. Heftet gir lærere tilgang til ressurser som kan brukes med dette som siktemål. Målet med øvelsene i ressursmateriellet er også å bidra til en mer nyansert samtale – en samtale med innestemme.

Dette året har det vært spennende å følge med på hvor mange som laster ned og bestiller hefte. Det ble i alt trykket opp et opplag på 5500 eksemplarer. I mai og juni 2022 var vi på topplisten for det meste bestilte enkeltteksemplarer for lærer:

Topplista – enkeltteksemplarer (lærerveileder) juni.

1. «Homo-hore-jøde-terrorist-svarting» – Sier vi, for lærere - Den norske kirke v/ Kirkerådet
2. Lærerguiden - ADHD Norge
3. Læringsressurs i personlig økonomi (matematikk) - Forbrukerrådet
4. Flerreligiøs høytidskalender 2022 - Samarbeidsrådet for tros- og livssynssamfunn
5. Håndbok for skole om rasisme og diskriminering - Amnesty International Norge
6. Snakk trygt med andre unge om kjønn, identitet, seksualitet og følelser - Ungdomstelefonen
7. Hvordan påvirker alkohol oss fysisk og psykisk? - Juvente
8. Ytringsfrihetens dilemmaer - Minotenk - minoritetspolitisk tenketank
9. Spiseforstyrrelser - hva handler det egentlig om? - lærerveileder - Rådgivning om spiseforstyrrelser

Antall nedlastinger for 2022 var 222 og antall bestilte eksemplarer er 2882.

Kirkerådet betaler for at dette materiellet ligger ute. Vi har fått signaler om at det ikke er sikkert om det kan fortsette å finansiere dette. I arbeidet med nye nettsider til SierVi, vil dette materiellet også bli lettere tilgjengelig i flere kanaler.

1 KURS OG UTADRETET VIRKSOMHET

1.4 Kurs

Mål: Bidra til økt dialogisk kompetanse blant ansatte og frivillige i Oslo bispedømme og Østlandsområdet.

Måloppnåelse: Vi har avsluttet digitalt dialogisk menighetskurs og jobbet med utvikling og rekruttering av Religionsdialog - lederkurs for ungdom.

Digitalt dialogisk menighetskurs

Gjennom flere år har vi gjennomført kurset Dialogisk Menighetskurs for kirkelige ansatte og frivillige i Oslo bispedømme. På grunn av smittesituasjonen ble det ikke mulig å gjennomføre kurset fysisk. Vi har fått gode tilbakemeldinger fra tidligere kursdeltakere og valgte derfor å utvikle digitalt dialogisk menighetsturs. Tanken var å gjøre kurset tilgjengelig for deltakere fra hele landet. Vi fikk noen midler av departementet til å gjennomføre kurset og hadde oppstart av kurset høsten 2021. Det ble ni påmeldte deltakere fra tre ulike menigheter fra tre ulike bispedømmer. Vi hadde første samling i desember 2021, og kurset ble avsluttet i april 2022. Etter ønske fra kursdeltakere ble det arrangert en dag i november med besøk i synagogen, ICC-moskeen på Grønland, en felles middag med avslutning med Pust Gudstjeneste i Grønland og dialogsamtale arrangert av Areopagos.

Kurset hadde fem samlinger, som blant annet berørte temaene tros- og livssynsmangfold, ytringsfrihet og ytringsansvar, og forholdet til andre religioner. Det har vært spennende å teste ut og jobbe med å gjøre dette kurset heldigitalt. Ved gjennomføring av fysiske kurs har dette resultert i mye spennende lokalt dialogarbeid og viktige lokale samarbeidspartnere for Dialogsenteret, det blir interessant å se om det digitale kurset har samme effekt. En av tilbakemeldingene fra evalueringen var:

*Jeg har lært hvor viktig og hvorfor dialogisk arbeid er viktig i menigheten vår.
Og i byen og landet vårt for å prate stort. Fått kunnskap og vet hvor jeg kan
lære/finne mer.*

Vi vurderer kurset som vellykket, men hadde nok trodd det skulle bidra til enda større geografisk spredning av deltakere. Tilbakemelding på den digitale formen var god etter kurset, men vi erfarer også at mange har stor skjermtrøtthet og vil møtes fysisk

Slik det er nå vurderer vi å gå tilbake til fysisk dialogisk menighetskurs og vurderer oppstart av denne mot slutten av 2023.

4 Digitale konfirmanttimer - SierVi

Fra Kirkerådet har vi fått midler til å lage fire digitale konfirmanttimer basert på SierVi. Tildelingen var noe lavere enn det vi søkte om og det har tatt lang tid å få på plass en god digital plattform for kurset. Denne kom endelig på plass i slutten av 2021 og vi har i 2022 jobbet videre med å legge inn innhold, lage filmer som skal være en del av denne ressursen. Temaene for konfirmanttimene er: *Fordommer og rasisme, Vi og de andre - hvordan brukes kristendommen, Hvordan snakker vi til og med hverandre, Tro, Gudsbilde og identitet*. Kursmodulen vil inneholde ressurser for konfirmantansvarlig til forberedelse og bruk i undervisning og moduler for gjennomføring både digitalt og fysisk. Vi brukte mye tid våren og tidlig høst for å ferdigstille disse filmene med god hjelp fra Harald Wichmann som bl.a. jobber med å filme lærerressurser for Statsped. Det er laget 23 filmer der unge mennesker blant annet forteller om det å være jøde, muslim og same i dagens Norge. På grunn av stabssituasjonen og flytting ble videre arbeid med innhold og testing av dette utsatt til 2023.

Fra filming i studio og med ungdommer til øvelsene

Lederkurs- religionsdialog for ungdom

I slutten av 2020 fikk vi midler fra Barne- og familiedepartementet til å utvikle og gjennomføre et lederkurs for ungdom med fokus på religionsdialog i samarbeid med Muslimsk Dialognettverk. Arbeidsgruppen ble nedsatt i desember 2020 og startet arbeidet med innhold til kurset våren 2021. I arbeidsgruppen satt to fra Muslimsk Dialognettverk, to fra lokalmenigheter i Den norske kirke (Grønland/gatediakon for ungdom Domkirken og Hauketo-Prinsdal/prosti i Søndre Follo prosti) og Kirkelig Dialogsenter Oslo, som også fungerer som sekretær og administrator.

Målet for kurset er å bidra til at moskéer og kirker som er opptatt av dialog, får unge medarbeidere som er skolerte og engasjerte i dialogarbeid. Vi ønsker å få til en relasjon mellom ungdommene som varer og som kan skape en ny grobunn for dialog og felles engasjement i fremtiden. Vi vil gjøre det mulig for deltakerne å arrangere dialogaktivitet lokalt, som for eksempel temakvelder. Kurset fikk navnet *Lederkurs - religionsdialog for ungdom* og skal gå over tre kvelder og to helger.

Fra promoteringsmateriellet til SoMe

Oppstart av kurset var satt til høst 2021, med forutsetning om at det var mulig å møtes fysisk. Vi var derfor veldig glade da høsten gjorde det mulig for oppstart av fysisk kurs og jobbet med promotering med sikte på oppstart i oktober. Det viste seg lett å rekruttere fra moskeene, men vanskeligere å få deltakere fra Den norske kirke. Mange ansatte gav gode tilbakemeldinger på innholdet på kurset, men meldte at tidspunktet var utfordrende da man var gang med å bygge det lokale arbeidet opp igjen etter lang nedstegning. Vi besluttet derfor å utsette oppstart til våren 2022 og jobbet målrettet med ny rekruttering i 2022 bl.a gjennom en innspillssamling for ansatte. Det ble planlagt en slik kveld i samarbeid med bispedømmet, men på grunn av lav påmelding ble denne avlyst. Vi besluttet derfor å forsøke en gang til med ringerunde til aktuelle menigheter med oppstart rett etter jul, i 2023. Dessverre var dette heller ikke vellykket. Vi besluttet derfor å søke departementet om omdisponering av midler og vil jobbe med dette i 2023.

KURS OG UTADRETTET VIRKSOMHET

1.5 Prosjekt «LYCEUM - free Society Lab» EØS samarbeid i Bratislava

«Project LYCEUM - Free Society Lab» Laboratorium for dialog og forståelse i Bratislava

I 2019 ble vi kontaktet av den evangelisk-lutherske kirken i Bratislava med spørsmål om å være partner inn i deres søknad på EØS-midler. Samarbeidsavtalen ble undertegnet i 2019 og støtte til prosjektet ble bekreftet i starten av 2020. Prosjektet handler om å pusse opp et gammelt bygg knyttet til Evangelical Church of the Augsburg Confession in Slovakia (ECAV), en av minoritetskirkene i Slovakia, og opprette et kultur- og samfunnscenter med fokus på dialog i dette bygget. Prosjektet har fått navnet: LYCEUM - Free society lab. Laboratorium for dialog og forståelse i Bratislava, Slovakia. Bygget har en lang og viktig plass i Slovakisk historie og var skole og læringssted frem til kommunismen. Etter dette har bygget forfalt. Tanken er at bygget skal fylles med

aktiviteter og være et sted for kunnskap og dialog med fokus på minoriteters plass i Slovakia.

Kirkelig Dialogsenter Oslo bidrar med faglig kompetanse og arrangerer kurs/seminar/workshops for oppstart av dialogisk aktivitet i det nye huset. Dette skal skje igjennom gjensidig besøk til hverandre og felles arrangementer i prosjektperioden. Det første besøket var satt til våren 2021, men lot seg ikke gjennomføre pga. koronarestriksjoner. Isteden ble det arrangert en heldags digital konferansen 12. april 2021, med alle samarbeidspartnere, politikere og ambassadører fra begge landene. Her bidro vi med innspill til arbeidet og våre erfaringer knyttet til dialog. I Norge er det Riksantikvaren som følger opp dette prosjektet.

Etter år med pandemi var det endelig mulig å fysisk møte våre samarbeidspartnere med et besøk til Bratislava i september 2022. Vi ble blant annet inviterte til å delta på konferansen *Let's walk together - LGBTQ people are part of our lives*. Konferansen ble arrangert av Signum, Rainbow Christians, den Lutherske og ny katolske kirke i Bratislava med støtte fra Nederland og Norge. Her deltok vi med dialogseminar og i en panelsamtale. LHBTQ+ rettigheter er under sterkt press i Slovakia. Det er ikke mulig å inngå partnerskap og narrative om at vesten ønsker å påvirke hva som er riktig og feil forståelse av kjønn og familie står sterkt.

Den Lutherske kirken i Bratislava har over flere år jobbet for å løfte frem LHBTQ+ rettigheter i samarbeid med kristne grupper for LHBTQ+. Dette møter stor motstand både internt og eksternt. Biskopene i den Lutherske kirken ble invitert til å delta på konferansen, men valgt å sende et brev i siste liten isteden. Det var en sterk opplevelse å få oversatt dette brevet mens LHBTQ+ personer og foreldre med LHBTQ+ barn satt i salen, tårene rant i stillhet mens brevet ble lest. Denne opplevelsen ble ekstra forsterket da vi kom hjem og fikk melding fra våre Slovakiske venner om skyting og to drap på et utsted for LHBTQ+ i Bratislava, et sted vi besøkte bare noen uker før.

Under vårt besøk i Slovakia hadde vi også møte med alle partnerne i «LYCEUM - Free society lab» og tidligere daglig leder Hanna Barth Hake holdt preken på søndags gudstjenesten. Vi fikk være med på besøk til Kremnica og en lokal romlandsby der vi ble møtt med enorm gjestfrihet og god mat. Den lutherske kirken samarbeider med denne landsbyen og har blant annet uført dåp etter ønske fra lokalbefolkningen. Den lokale kirken krever penger for å registrere de som døpes, noe de ikke har råd til. Det var sterkt å høre om og se hvordan barna gikk til skolen nedover en ulendt vei som tok en times tid noen uten sko på beina.

Kirkelig
Dialogsenter
Oslo

Hanna hold preken under søndagens gudstjeneste

Vi gleder oss til å besøke at våre slovakiske venner i juni 2023 og til at de kommer til oss på besøk i august 2023. Det er også ekstra gledelig at dette samarbeidet har fått ringvirkninger, med studietur for undervisningsansatte høsten 2023 og stabstur for bispedømmekontoret samme høst.

Vår gode kollega og samarbeidspartner Martin

Fra vår workshop under seminaret

1.6 Deltakelse i kontaktgrupper

Mål: Delta i kontaktgruppene med Islamsk Råd Norge og Buddhistforbundet.
Måloppnåelse: Begge kontaktgruppene har hatt møteaktivitet i 2021.

I 2019 kom dialoggruppene til Den norske kirke og de nå to muslimske paraplyorganisasjonen på beina igjen. Hanna Barth Hake deltar som medlem i kontaktgruppen med Islamsk Råd Norge. Denne gruppen har i 2022 hatt ett møte. Det skal i 2023 oppnevnes nye personer for Den norske kirke til denne gruppen og Tonje Kristoffersen er foreslått inn som ny representant for Den norske kirke.

Kontaktgruppen for buddhist-kristen dialog har hatt tre møter i 2022: 26. juni, 6. september og 16. november. To møter har ble avlyst på grunn av sykdom. Tema for møtene har vært Gudsbilder, kjærlighet og gjennomføring av jubileumsarrangement. Vi har i 2022 begynt å ha møtene våre ikke bare på dialogsentret og i tempelet på Bjørndal, men også der deltakerne hører til. Et av møte ble i 2022 holdt i Rødtvet kirke.

Kontaktgruppen i Rødtvet kirke i september

I 2019 var det planlagt et 25 års jubileumsarrangement på Litteraturhuset med tema Miljøkrise og fremtidshåp. Arrangementet ble avlyst på grunn av korona. Vi søkte departementet om midler for å gjennomføre dette i 2023. Dato er nå satt til 25.mai 2023 på Litteraturhuset. Kontaktgruppen startet med å planlegge dette i november 2022. Tanken med kvelden er at kontaktgruppen, gjennom 25 år med samtale om ulike temaer innenfor de to religionen, ønsker å vise hva denne dialogen har bidratt til i praksis og inviterer med andre tros- og livssyn inn til en samtale om miljøkrise og fremtidshåp. Miljøutfordringen er stor og det kan være lett å miste motet. Hvordan forholder vi oss til dystopien i miljø- og klimaspørsmålet? Hvilket ansvar ligger i våre tros- og livssyn for å gjøre noe med miljøutfordringen og hva gjør trostradisjonene/religionene våre med mangel på fremtidshåp? Er tro en livsflukt eller en mobilisering til ansvar/handling i dette spørsmålet? Og kan tro og livssyn være en motkraft til det destruktive? Dette er spørsmål vi vil belyse i vår panelsamtale denne kvelden.

2 PROFILERING OG SYNLIGHET

2.1 Nettsider

Mål: Være synlig og tilby våre ressurser til ansatte og frivillige.

Måloppnåelse: Vi bruker nettsiden aktivt, men har en del å gå på for å gjøre siden kjent.

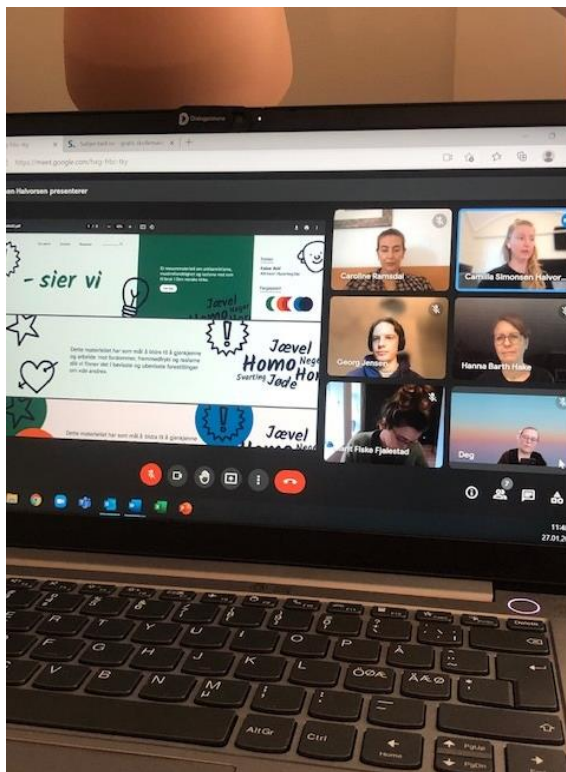
I 2020 fikk vi nye nettsider for alle de kirkelige dialogsentrene www.kirkeligdialogsenter.no Vi bruker siden til å synliggjøre vårt arbeid og til å dele alle ressursene vi utarbeider. Dessverre er ikke verktøyet for å hente ut gode tall for besøk på nettsidene våre optimalt, og vi jobber fortsatt for å finne bedre løsninger for å hente ut statistikk. I 2022 har vi først og fremst brukt nettsidene våre til å dele nyhetsaker. Vi ser at vi har en jobb å gjøre med oppdatering av ressurser som ligger ute. Med en fulltallig stab i 2023 vil vi jobbe for å bedre informasjonen som ligger på våre nettsider i 2023.

Ny nettside SierVi.no

I slutten av 2021 fikk vi midler av Kirkerådet til å utbedre og gjøre nettsiden til SierVi.no mer brukervennlig. I starten av 2022 jobbet vi med å få på plass en ny struktur for denne siden med hjelp av Kult byrå ([Prosjekter | Kult Byrå](#) 😊). Siden vi i 2021 laget en versjon av SierVi for skole, vil denne målgruppen også legges inn på ny nettside. Den nye siden har også en ny struktur som vil gjøre det lettere å finne øvelser og ressurser. Brukergruppene er nå lærer, konfirmantansvarlig, elever og kirkeansatte. Nettsiden har også et mer tidsriktig grafisk uttrykk og bedre lagt opp med tanke på søkefunksjoner, noe som vil gi oss flere treff på Google. Avlevering av siden ble gjort 14. mars og vi har jobbet med å legge inn innhold dette året. I dette arbeidet dukker det også opp behov for

justering av funksjoner for siden. Dette gjøres underveis, innenfor de budsjetttrammene vi har tilgjengelig. Siden vi har nye brukergrupper, gjenstår det enda noe skriving av nye tekster. Underveis oppdaterer vi også de tekstene som er i ressursmateriellet. Tanken var å trykke nye hefter når dette var ferdig, men fordi kirkerådet oppdaget et stort restlager av hefter avventer vi det til vi har fått tømt dette. Planen er å være ferdig med denne siden til sommeren, med lansering til høsten. Ny side ligger ute og finnes her: www.SierVi.no.

27. januar presentasjon av prototype ny nettside SierVi.no

2.1 Facebook (SoMe)

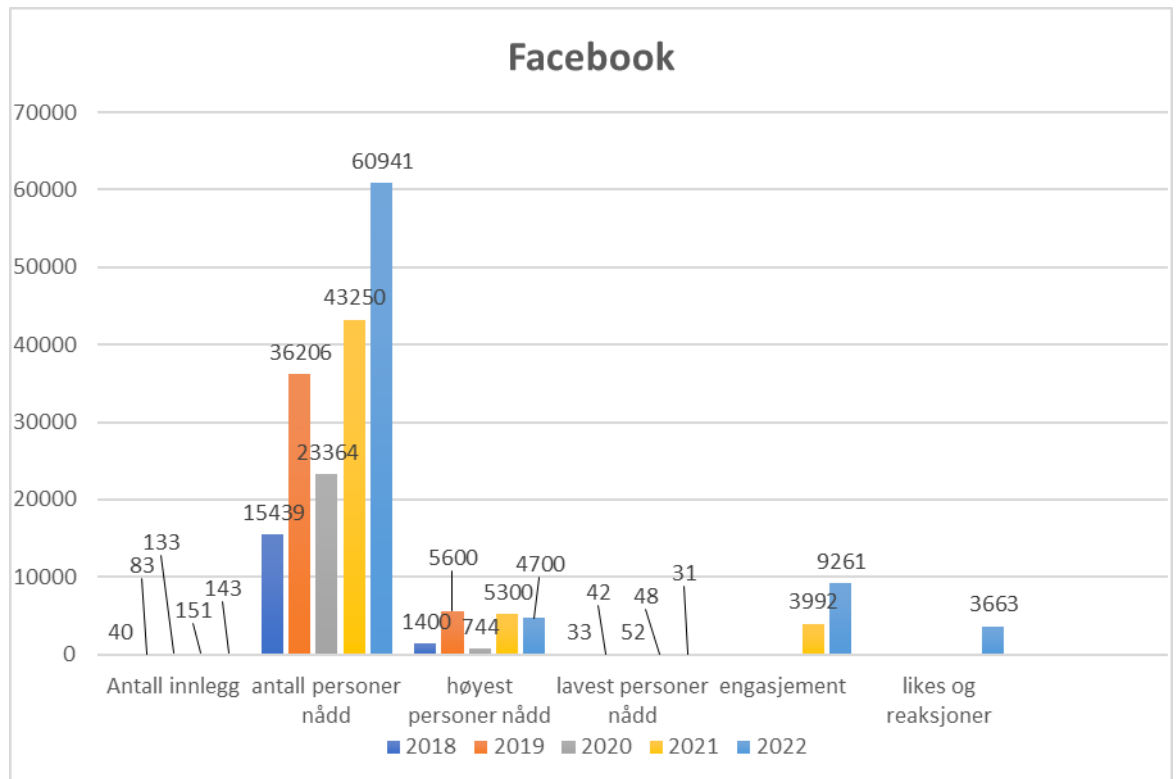
Mål: Bli mer synlig på sosiale medier.

Måloppnåelse: Sammenlignet med tall fra 2022 har vi gått litt ned i antall innlegg, men har hatt en stor økning i engasjement.

Kirkelig Dialogsenter Oslo har i flere år brukt sin Facebook-side for å synliggjøre arbeidet og aktuelle saker som tas opp av samarbeidspartnere og i samfunnsdebatten. Siden 2019 har vi jobbet aktivt for å være mer synlig på Facebook, ved å dele minimum

tre innlegg i uken. I 2022 hadde vi 143 innlegg en nedgang fra i fjor der det var 151 innlegg. Det betyr et snitt på 2,75 innlegg i uken. Siden vi startet satsningen har vi gått fra 40 innlegg i 2018 til da 143 i 2022, det er mer enn en firedobling.

Innlegget med høyest personer nådd, 4700, i måleperioden i 2022 var fra 31. januar da vi delte utlysningen av daglig leder stillingen. Dette var et innlegg som ble fremmet. Nest mest antall personer nådd, 2400, var da vi delte vår årsmelding. Innlegget med størst engasjement var annonsering av ny daglig leder med 1200 14. mars. Dette innlegget hadde også størst engasjement. Vi startet å se på tall for engasjement i 2021. Fra 2021 til 2022 har vi nesten en tredobling på engasjement fra 3992 til 9261.

I gjennomsnitt har vi nådd 60 941 personer mot 43 250 personer i 2021. Vi ser at rekkevidden er større på innleggene vi deler fra egne tanker eller deler fra ting vi selv deltar på.

I 2022 så vi også på hvem som følger oss. Vi ser at det er flest i aldersgruppen 45 til 54 og få i yngre aldersgrupper, som 18 til 34. Det er også klart flere kvinner som følger oss. Det neste året vil vi se på hvordan vi kan nå bredere ut.

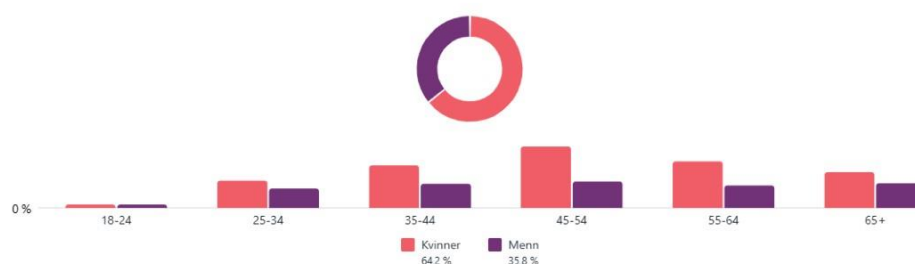
Publikum

Nåværende publikum Potensielt publikum

Følgere på Facebook-side ⓘ

1 280

Alder og kjønn ⓘ

Rør nå tynn

Vi har fått 68 nye følgere i 2022 (93 nye fra 20 til 21) og følges nå totalt av 750 kvinner og 416 menn. Vi vil jobbe aktivt videre i 2022 for å være til stede på SoMe.

2.4 Tidsskrifter og publikasjoner

Mål: Delta i samfunnsdebatten

Måloppnåelse: Det er vanskelig å måle grad av synlighet. Vi har hatt færre eksterne publiseringer enn i fjor, men bidratt til publisering av to ressurshefter.

På grunn av en redusert stabssituasjon har vi ikke kunnet prioritere skriving av debattinnlegg eller bidra til fagartikler i 2022. Vi håper å kunne gjøre dette mer i 2023. Det er derimot jobbet mye med synlighet på sosiale medier, videreutvikling av ressursmateriell og synlighet ved besøk og fysiske møtepunkter etter pandemien.

3 Dialogpilotene

Mål: Bidra til å oppfylle Dialogpilotenes (DP) mål om å skape verktøy for samtale innenfor rammen av dialogisk metode for å forbygge utenforskap, intoleranse, konflikter og ekstreme holdninger.

Måloppnåelse: Gjennom det Kirkelig Dialogsenter Oslo leverer av faglig bidrag inn i DP og med de tilbakemeldingene vi får fra studenter og brukere av DP anser vi målet som nådd.

Det er et stort arbeid som legges ned fra Kirkelig Dialogsenter side i Dialogpilotene (DP). Til gjengjeld er dette arbeidet noe av det vi er mest stolt av og som gir uendelig mye tilbake. Som idé og initiativtaker til DP har det alltid vært viktig for KDO og prioritere arbeidet med DP. Selv om det til tider er mye arbeid gir det en verdifull kontaktflate og ikke minst bidrar vi til kompetanseheving på dialogfeltet. Vi ser det også som svært verdifullt å ha et utvidet kollegafelleskap.

Året 2022 har vært både et krevende og svært givende år for DP, som også gav ringvirkninger inn i KDOs arbeid. Etter at det ble klart at Oslo kommune avvirket sine søkbare dialogmidler kom DP i en krevende økonomisk situasjon. Eierne gikk inn med noe midler etter evne og det ble jobbet hardt med å finne andre finansieringskilder. Det ble også arbeidet inn mot kommunene for å se på andre muligheter for midler. DP har en person ansatt som er en viktig del av vårt kollegafelleskap. Videre sitter daglig leder i styret som nestleder. Det ble derfor lagt inn mye arbeid fra KDOs side med å bidra til å finne nye finansieringskilder det være seg både privat og offentlig. Det ble lagt planer for å legge DP på is og å si opp den ansatte, men etter mange måneders intens arbeid fikk DP i juni tildeling over tre år fra Sparebankstiftelsen på 3 millioner.

Dette gjorde at DP kunne ansette en person til og å være med på å leie nye kontorlokaler sammen med KDO. På våren var fokuset å avslutte DP kull 2021/22 og å finne ny finansiering. Det ble derfor besluttet at vi ikke turte å rekruttere til et nytt kull i 2022/23. Våren hadde derfor også færre DP oppdrag. Da ny finansiering var på plass sammen med en ekstra ansatt har fokuset vært på alle oppdragsforespørsler, utredning av etterutdanning for lærere, oppfølging og kompetanseheving av ferdigutdannede dialogpiloter, større synlighet og videre arbeid med finansiering. Ved tildeling av Sparebankstiftelsen fikk DP tilbud om bistand fra Prosperastiftelsen. (*Prosperastiftelsen er et landsomfattende nettverk av konsulenter som jobber frivillig for sosiale entreprenører og ideelle organisasjoner på kveldstid. De hjelper organisasjonene innen ulike fagfelt ved å sette sammen team av 6 frivillig konsulenter. De frivillige gir av sin kompetanse 5 timer i uka på kveldstid i 3 måneder.*) Dette takket DP ja til. De satte i gang sitt arbeid i slutten av 2022 og leverer sin rapport i starten av 2023. Sammen med Prosperastiftelsen vil DPs ansatte og styret

bl.a. jobbe med hvordan vi kan synliggjøre DP og hvordan vi kan finne en bærekraftig finansieringsmodell.

For kullet 2021/22 var tidligere daglig leder studieleder og var den som gav tilbakemeldinger på oppgaver og foretok sensur sammen med Universitetet. Tonje Kristoffersen var veileder, som vil si at hun leverte praktiske øvelser og metodikk til studiet, og oppfølging og veiledning av studentene inn i praksis. Tonje deltar på styremøter, sitter i ledergruppen og deltar på AU-møter. På grunn av tidligere daglig leders studie ble det for dette kullet bestemt at koordinator for DP skulle gå inn som veileder, der tidligere KDO hadde levert begge veiledere. For å avlaste DPs koordinator fikk KDOs kontormedarbeider lagt til 20% i sin stilling for å koordinere oppdrag og praksisoppdrag. Dette ble finansiert av DP frem til mai 2022.

Etter at finansiering var på plass, har Dialogpilotene startet arbeidet med nye prosjekter. Det jobbes med nytt videreutdanningsløp for lærere og andre interesserte og igangsatt i dialog med TF for mulig samarbeid om dette. Det jobbes også med kurs og oppfølging av alumnigruppen (de uteksaminerte Dialogpilotene - 84 personer). Videre jobbes det med revidering av plan og pensum for nytt studiekull 2023/2024. Den første samlingen for alumnigruppen ble avholdt 30. november, her bidrar KDO med innspill til program og til praktisk gjennomføring. Utover gjennomføring av studiet og styret bidrar KDO inn i et-terutdanningsløp og oppfølging av alumnigruppen.

Per 31.12.22 har vi uteksaminert totalt seks kull med til sammen 84 dialogpiloter. Dialogpilotene gjennomfører dialogverksteder i skolen, organisasjoner, kirker, moskeer osv. Ved avslutningen av kull 2021/2022 er det uteksaminerte 22 studenter, hvorav to fra fjorårets kull, slik at det til sammen blir 84 dialogpiloter i Alumni- gruppen. Det er et godt samarbeid med Det teologiske fakultet og ser frem til nytt kull i 2023.

Kull	2018/2019	2019/2020	2020/2021	2021/2022	
antall søkere studiet	16	25	44	51	
antall studenter tatt inn på studiet	14	21	26*	20	<i>*hvorav to var studenter fra 19/20</i>
antall uteksaminerte studenter	6	12	21	24*	<i>*hvorav fire var studenter fra tidligere kull</i>

DP- kullet 2021/2022

Dialogpiloter på seminar på Utøya i regi av STL- med tema religiøs ekstremisme

Etter pandemien har DP opplevd en enorm økning i forespørsler. Fra september til desember hadde Dialogpilotene 39 verksteder med til sammen 970 deltakere, med i alt bidrag fra 36 dialogpiloter. Da hadde flere verksteder samme dag. DP får nå også store oppdrag, som da 12 dialogpiloter i november hadde opplegg for alle tiendeklasser i Larvik kommune.

Besøkene følges opp både før og etter ved koordinator og det er mange gode tilbakemeldinger. Her er en av dem:

I dag har fire klasser hatt besøk av Dialogpilotene. De har hjulpet oss med å sette fokus på konflikthåndtering og dialogisk væremåte. Pilotene var forberedt på utfordringer i de enkelte klassene, og fikk engasjerte og reflekterte samtaler med de ulike klassegruppene. Elevene responderte positivt i alle klassene, samtidig som pilotene gav elevene, lærerne og skolen vår fantastiske skussmål: «Den beste skolen vi har vært på», «reflekterte, ærlige, åpne og hyggelige elever» er sitater fra dem. Elever som tidligere ikke har deltatt i diskusjoner i klassen, fortalte om hva og hvorfor det er vanskelig å ta ordet. Minoritetsspråklige jenter fikk forklart sine utfordringer for guttene i klassen sin. Rørende sitater fra dialogverkstedene viser at dette var vel anvendt tid, og vi hadde mange glade elever som gikk hjem og som nok vil fortelle om hva som skjedde på skolen i dag.

Kirkelig
Dialogsenter
Oslo

Ellers deltar Dialogpilotene, ved ansatte, på flere fagsamlinger, i råd og ekspertgrupper. Som for eksempel i Stopp hatprats ekspertgruppe og er med å arrangere samlinger nå sist i oktober på Utøya. De blir også omtalt i ulike rapporter som et godt tiltak, senest i utredningen til Ytringsfrihetskommisjonen.

Daglig leder KDO og leder for Dialogpilotene verksted for deltakere på kurset «Verdier, dialog og religiøst lederskap» på TF.

Dialogpilotenes årsmelding legges ut på nettsiden til www.dialogpilotene.no etter årsmøtet i april.

4 Ledelse og deltagelse i nasjonale og internasjonale nettverk og arbeid

Kirkelig Dialogsenter Oslo står ansvarlig for å opprettholde og utvikle det nasjonale nettverket av dialogsentre, på oppdrag av og i samarbeid med Mellomkirkelige råd/Kirkerådet og Areopagos.

Det har i løpet av året vært god kontakt mellom de ansatte i de kirkelige dialogsentrene i Stavanger, Bergen, Drammen, Trondheim og Oslo, samt Dialogforum Østfold.

Forumene for de daglige lederne og kollegatreffene ledes og koordineres av Kirkelig Dialogsenter Oslo. Siden høsten 2020 har det blitt avholdt månedlige daglig lederforum. Vi ser at disse forumene bidrar til at de daglige lederne får styrket sin kompetanse og får mulighet til å ta opp saker av felles interesse.

Det avholdes to treff for alle ansatte i året: ett på det årlige nasjonale nettverksmøtet i regi av Kirkerådet og Kirkelig Dialogsenter Oslo (avholdt 27. april i 2022) og et på høsten. De siste årene har dette vært dagen før det årlige Lønneboseminaret, som i 2022 var 21. og 22. september. I 2022 ble det også avholdt et digitalt kollegatreff 27. januar hvor det bl.a. ble gitt opplæring i nytt system for GDPR for de kirkelige dialogsentrene.

Vi opplever at samlingene er verdifulle møtepunkter for å dele erfaringer og kompetanse og ser at økt møtehyppighet er et godt grep for å videreutvikle og styrke kolleganettverket.

I 2022 var det utskifting av flere ansatte og daglig ledere på sentrene. Vi har derfor brukt mange av møtepunktene for å bli bedre kjent og startet arbeidet med å diskutere hvem vi er som dialogsentre og dialogforum sett i forhold til andre dialogaktører på feltet, særlig i forhold til STL. Vi ønsker fortsatt å være et sted for kompetanse for ansatte og frivillige, og å bidra til lokal dialog. Fremover vil vi jobbe mot en felles målformulering for vårt arbeid.

Kirkelig Dialogsenter Oslo ved daglig leder har i samarbeid med Mellomkirkelig råd en sentral rolle i arbeidet med å etablere et landsdekkende nettverk og få opprettet flere dialogsentre, jfr. kirkemøtevedtaket fra 2016 (KM 15/16 Religionsmøte og dialog). Som et ledd i dette arbeidet blir det arrangert en fast norsk nettverkssamling i samarbeid med Kirkerådet. Det har vært jobbet mye med å finne en god form på disse samlingene, og vi har landet på en modell der dette primært er et nettverk for bispedømmene, men der også Kirkerådet, de kirkelige dialogsentrene og Dialogforum Østfold deltar for å lytte til bispedømmenes erfaringer og bidrar til nettverksmøtet med sin kompetanse. Målet er at alle bispedømmene sender to representanter: en som er ansatt ved bispedømmekontoret og en som jobber lokalt med dialog. De kirkelige dialogsentrene og Dialogforum Østfold deltar ved daglig leder. Nettverksmøtet ble i 2022 gjennomført i Oslo 27. april med hovedtema: «*Kirkelig dialogarbeid – hva er det, hvem er det for og hvor finner det sted?*» Det kom svært gode tilbakemeldinger på nettverkssamlingen 2022, og neste års nettverkssamling legges til Trondheim dagen før Nordisk dialogkonferanse 2023. Det jobbes fortsatt med å se på mulighetene for å opprette et kirkelig dialogsenter i Tromsø og det ble gjort forsøk med et prøveprosjekt i slutten av 2022. Dessverre var det ikke mulig å rekruttere en person til igangsettelsen. Vårt håp er at dette kan realiseres i nærmeste fremtid.

Fra Kollegatreff i Drammen i september

*Helene Engell og Anne Hege Grung
innledere på Norsk nettverkssamling*

Gjennom året samarbeider Kirkelig Dialogsenter Oslo med skandinaviske kollegaer i Danmark (Folkekirke og religionsmøde) og Sverige (tidligere Centrum för religionsdialog) ved gjensidig utveksling om pågående arbeid.

I 2022 har det vært flere gode møtepunkter med våre skandinaviske kolleger, gjennom nettmøter med ulike temaer – vi fikk dessverre ikke mulighet til et felles fysisk treff i 2022. Daglig leder har bidratt med innlegg på to digitale studieturer for ansatte, først i Sverige og så Danmark. I oktober deltok daglig leder på bestyrelsesmøtet til Folkekirke og religionsmøde i Odense med et innlegg om Den norske kirke og det livssynsåpne samfunn. Som en del av dette samarbeidet arrangeres det hvert halvannet år en Nordisk dialogkonferanse, sist i Finland i november 2021. I 2023 er det Norges tur til å arrangere denne konferansen. Planleggingen av konferansen startet på nyåret 2022 og den skal avholdes i Trondheim i mars 2023. Konferansen har fått tema «Det livssynsåpne samfunnet, dialog og polarisering.» Arbeidet ledes av Kirkelig Dialogsenter Oslo i samarbeid med dialogsentret i Trondheim og Mellomkirkelig råd. Mer om programmet kan leses her: [Velkommen til Nordisk Dialogkonferanse i Trondheim 14 til 16 mars 2023. \(kirkeligdialogsenter.no\)](http://kirkeligdialogsenter.no). Det oppleves svært nyttig å være orientert om arbeidet i våre naboland, og det gir mye inspirasjon til eget arbeid.

Tonje Kristoffersen deltok i 2022 på den årlige nettverkskonferansen om muslimsk-kristen dialog i Europa, Journées d'Arras, som ble avholdt i Roma i 7.-11.juni. Etter to år med

digitale møter var det et stort påfyll å kunne møtes over landegrensene igjen. Det gav et ekstra inntrykk å høre fra den russiske deltakeren om situasjonen etter krigen i Ukraina. For de skandinaviske landene var koranbrenning noe som utfordret oss og Frankrike beskrev en situasjon med spennening og mistro mellom muslimer og staten. Økende antise-mittisme og muslimfiendtlighet er noe som går igjen i de fleste europeiske land. Ellers er diskusjoner om forholdet mellom religionsfrihet, menneskerettigheter og politisk kontroll gjennomgående i flere europeiske land. I norsk sammenheng gav HL-sentret ut sin undersøkelse om holdninger til jøder og muslimer i slutten av 2022. Denne viser at holdningene er blitt noe mindre negative siden 2017. 30,7 prosent som i 2022 hadde utpregede fordommer mot muslimer mot 34,1 prosent i 2017. En påstand som støttes av mange er påstanden om at muslimer selv har skyld i økende muslimhets (44 prosent i forhold til 47 prosent i 2017).

Det var ekstra interessant å delta på besøk til the Pontifical Institute for Arabic and Islamic Studies.

Alle deltakerene på besøk hos Pontifical Council of Interreligious Dialogue with Cardinal Guixot

5 Strategisk samarbeid

Kirkelig Dialogsenter Oslo har samarbeidsmøter og samtaler med faste samarbeidspartnere, samt med individuelle dialogpartnere fra ulike tros- og livssynssamfunn og organisasjoner. Som følge av pandemien, lederskifte og flytting av kontor ble dessverre flere av disse arenaene satt på vent til 2023. Dette gjelder spesielt de årlige møtene med Kirkens Nødhjelp, Norges KFUK-K og det årlige besøket av praksisstudenter fra Menighetsfakultetet, som dessverre ikke ble gjennomført i 2022.

I 2022 har vi bl.a. hatt samarbeidsprosjekt med Muslimsk Dialognettverk og ser frem til videre samarbeid med dem. Det har vært møte med Oslo STL.

Ellers har vi etter pandemien hatt fokus på å være til stede og synlige på arrangementer på vårt felt. Det å knytte kontakter og kunne vise at man finnes, tenker vi er viktig. Dette fordi vi ser at mange ikke vet at vi finnes, både aktører på feltet, men også menigheter. Vi vil derfor fortsatt prioritere å knytte nye kontakter og samarbeid utover de eksisterende.

6 Senteret og de ansatte

I løpet av 2022 har senteret hatt følgende medarbeidere:

Hanna Barth Hake, daglig leder 100% (fra 1.1 til 30.4) I perioden 14.3 til 10.4 hadde Hanna institusjonspraksis. Hanna hadde siste arbeidsdag på kontoret 11. mars. Den resterende arbeidstiden ble lagt til fullføring av studieledelse for Dialogpilotene med bl.a. sensur på eksamen i mai.

Tonje Kristoffersen, rådgiver/daglig leder 100% (fra 1.1 til 31.3) Fungerende daglig leder fra 13.mars til 9.april og ansatt som fast daglig leder fra 10.april.

Marit Fiske Fjalestad, kontormedarbeider/konsulent 80% januar til mars. Hadde en 20% stilling for DP fra desember 2021 til april 2022. 100% kontormedarbeider/rådgiver fra mai til september og 100% rådgiver fra september.

I mars vedtok styret i Areopagos å utrede for salg av Olaf Ryes plass 3. Våren og tidlig høst ble dermed brukt til å finne andre egnede lokaler og til opprydding og nedpakking av 30 års virksomhet. Etter sommeren ble det signert kontrakt for leie av kontorlokaler i Majorstuen kirke med Kirkelig fellesråd i Oslo før Kirkelig Dialogsenter Oslo flyttet dit den 15. september. Fordi det var knyttet stor usikkerhet til videre finansiering av Dialogpilotene som medleier, var både de økonomiske rammene og mulig størrelse på nytt kontor usikkert frem til juni.

Dette har tatt mye arbeidstid bl.a. fordi det var viktig for oss å gå igjennom arkivet for å sørge for at dette ble tatt vare på. Vi vil i 2023 jobbe med å finne hensiktsmessige systemer for dette.

I 2022 har vi hatt redusert stabskapasitet etter skifte i ny daglig leder, flytting av kontor og usikkerhet knyttet til videre finansiering av Dialogpilotene. Det vil være på plass i starten av 2023.

7 Styrets arbeid

I løpet av 2022 har det vært gjennomført 5 styremøter med i alt 38 saker. Det ble avholdt årsmøte 22. mai og ekstraordinært årsmøte med endring av styremedlemmer 22. januar.

Pr 31.12.2022 består styret av:

- Kari Veiteberg, Oslo biskop. Leder
- Tor Øystein Valland, kirkefagsjef Oslo bispedømme
- Silje Kvamme Bjørndal, Areopagos
- Ann Jeanette Søndbø Ekberg, Areopagos

Varamedlemmer til styret:

- Fra Oslo bispedømmeråd:
 - For Oslo biskop: Domprost Anne May Grasaas
 - For Tor Øystein Vaaland: Anne Berit Evang
- Fra Areopagos:
 - 1. vara: Tore Laugerud, frem til juni, fra juni Ann Kristin van Zijp Nilsen
 - 2. vara: Erlend Haus